

Kwartetspel

S P E L

Een aardige manier om kennis te maken met verschillende wereldgodsdiensten is het spelen van een spel. De redactie van GR!P heeft een kwartetspel ontwikkeld, waarin heel wat aspecten van wereldgodsdiensten aan de orde komen. Je vindt het in het hart van deze GR!P. Het is het handigst om het spel op stevig papier te kopiëren en vervolgens heel precies uit te knippen.

Spelregels

- Schud de kaarten en deel ze rond.
- Vraag elkaar om de beurt een kaart, krijg je de gevraagde kaart, vraag dan door.
- Krijg je de gevraagde kaart niet, dan is degeen aan wie je een kaart vroeg, aan de beurt.
- Spaar vier kaarten uit dezelfde serie tot een kwartet.
- Ga door tot iedereen alleen nog maar kwartetten heeft.
- Wie de meeste kwartetten heeft, is winnaar.

Toelichting bij het kwartetspel

In de eerste 7 kwartetten is gekozen voor een vierdeling jodendom, christendom, islam en hindoeïsme. De eerste drie zijn aan elkaar verwante monotheïstische religies, d.w.z. godsdiensten die één God kennen. Het hindoeïsme is in wezen monotheïstisch, het verwijst naar het Ene, het Al, maar de uitingsvorm is polytheïstisch. Een polytheïstische godsdienst kent meerdere goden en godinnen.

Voor deze godsdiensten hebben we gekozen omdat deze in Nederland de vier bekendste en meest algemeen voorkomende godsdiensten zijn. Het laatste kwartet gaat over het boeddhisme als vijfde hoofdstroming.

Er is gekozen voor vier mannen omdat het te lastig bleek om nu eens voor vier vrouwen te kiezen. Het zegt wel iets over de godsdiensten. Of misschien meer over de tijd waarin ze ontstonden. Mozes, Mohammed en Paulus kunnen alle drie met enig recht als 'stichter' van

hun godsdienst worden beschouwd, Gandhi is gekozen als de meest bekende vertegenwoordiger van het hindoeïsme.

De manier waarop mensen bidden is zo verschillend dat het een goede aanleiding geeft om met elkaar te praten. Waarom de gebedshoudingen zo verschillen is niet altijd te achterhalen.

Tip: In verband met de beperkte ruimte in GR!P hebben we moeten kiezen. Er zijn veel meer mogelijkheden om kwartetten te maken die met de genoemde godsdiensten te maken hebben. Ben je dat van plan, geef dan de jongeren de opdracht om voor een volgende keer een kwartet te maken. Een voorbeeld van zo'n opdracht is: maak een kwartet met heilige plaatsen of voorwerpen uit de godsdiensten. Bijvoorbeeld een keppeltje uit het jodendom, een wijwaterbakje uit het christendom, een offer-schaaltje uit het hindoeïsme, een gebedsmat uit de islam.

V. BOEKEN

- a: Tenach
- b: Bijbel
- c: Koran
- d: Bhagavadgita

VIII. BOEDDHISME

- a: Boeddha
- b: Monnik
- c: Pagode
- d: 8-voudig pad

Binnen het boeddhisme spelen monniken een grote rol. Ze zijn herkenbaar aan hun kaalgeschoren hoofd en speciale kledij.

g Mohammed leerde deze door aan uit hun hoofd Koran.

V. BOEKEN

- a: Tenach
- b: Bijbel
- c: Koran
- d: Bhagavadgita

Tenach is de joodse bijbel, door christenen meestal Oude Testament genoemd. Het woord is een samenstelling van ra=wet, N nebiim=profeeten en CH bim=geschriften.

VIII. FEESTEN

- a: Pesach
- b: Pasen
- c: Suikerfeest
- d: Divali

Christenen het grootste feest wordt de opstanding van Christus.

II. GEBED

- a: geheven armen, gebedsriem, gebedsmantel
- b: handen gevouwen, ogen dicht
- c: voorover op de knieën
- d: kleermakerszit

De 'kleermakerszit' bij hindoes is niet een algemene gebedshouding maar wel een opvallende. Gebed en meditatie liggen dicht bij elkaar.

I. GELOOFSDRAGERS

- a: Mozes
- b: Paulus
- c: Mohammed
- d: Gandhi

Mozes, Israëls leider bij de uittocht uit Egypte en tijdens de woestijntocht. Mozes wordt wel als stichter van het jodendom beschouwd.

I. GELOOFSDRAGERS

- a: Mozes
- b: Paulus**
- c: Mohammed
- d: Gandhi

Volgens Handelingen werd Paulus in Tarsus geboren. Hij wordt wel als stichter van het christendom beschouwd.

I. GELOOFSDRAGERS

- a: Mozes
- b: Paulus
- c: Mohammed**
- d: Gandhi

Mohammed stichtte in Arabië de islam in de 7e eeuw. De islam belijdt een strikt monotheïsme*. Er is slechts één, ongeschapen, God, Allah, en Mohammed is de laatste profeet.

I. GELOOFSDRAGERS

- a: Mozes
- b: Paulus
- c: Mohammed
- d: Gandhi**

Gandhi, bijgenaamd Mahatma was politiek en godsdienstig leider in India. Hij was o.a. de bezieler van de geweldloze protestbeweging. In 1948 werd hij in New Delhi vermoord.

III. GEBEDSHUIZEN

- a: synagoge**
- b: kerk
- c: moskee
- d: tempel

Plaats waar de joden samenkomen voor hun eredienst.

III. GEBEDSHUIZEN

- a: synagoge
- b: kerk**
- c: moskee
- d: tempel

Plaats waar christenen samenkomen voor hun eredienst.

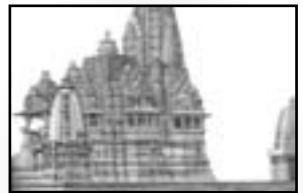
III. GEBEDSHUIZEN

- a: synagoge
- b: kerk
- c: moskee**
- d: tempel

Islamitisch gebedshuis.

III. GEBEDSHUIZEN

- a: synagoge
- b: kerk
- c: moskee
- d: tempel**

De hindoeïstempel (mandir) is een plek waar je zeven dagen per week terecht kunt. De mandir staat gevuld met beelden van godheden die elk hun specifieke rol in het leven van gelovigen spelen.

V. BOEKEN

- a: Tenach**
- b: Bijbel
- c: Koran
- d: Bhagavadgita

Tenach is de joodse bijbel, door christenen meestal Oude Testament genoemd. Het woord is een samenstelling van T thora=wet, N nebiim=profeten en CH chetoebim=geschriften.

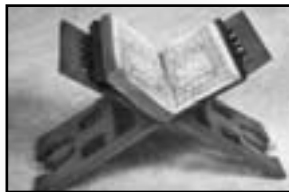
V. BOEKEN

- a: Tenach
- b: Bijbel**
- c: Koran
- d: Bhagavadgita

Het Oude en Nieuwe Testament vormen samen de christelijke bijbel. Het Oude Testament heeft dezelfde boeken als de joodse bijbel.

V. BOEKEN

- a: Tenach
- b: Bijbel
- c: Koran**
- d: Bhagavadgita

Volgens de moslims ontving Mohammed boodschappen van God. Hij leerde deze uit zijn hoofd en vertelde ze door aan andere moslims, die ze ook uit hun hoofd leerden en vastlegden in de Koran.

V. BOEKEN

- a: Tenach
- b: Bijbel
- c: Koran
- d: Bhagavadgita**

Het hindoeïsme kent verschillende heilige boeken. Bhagavadgita (Lied van de Heer) is het kerngeschrift van het hindoeïsme, en maakt deel uit van de Mahabharata, over het ontstaan van de religie.

VII. FEESTEN

- a: Pesach**
- b: Pasen
- c: Suikerfeest
- d: Divali

Voor de joden is Pesach het grootste feest, de bevrijding uit Egypte wordt dan herdacht. Vrienden en familie komen bij elkaar voor een speciale maaltijd.

VII. FEESTEN

- a: Pesach
- b: Pasen**
- c: Suikerfeest
- d: Divali

Pasen is voor christenen het grootste feest. Met Pasen wordt de opstanding van Christus herdacht.

VII. FEESTEN

- a: Pesach
- b: Pasen
- c: Suikerfeest**
- d: Divali

Voor moslims geldt de vastenmaand als het hoogtepunt van het jaar gevolgd door het suikerfeest - officieel Eid-ul-Fitr-, het feest van het verbreken van het vasten.

VII. FEESTEN

- a: Pesach
- b: Pasen
- c: Suikerfeest
- d: Divali**

Divali is het grote naajaarsfeest van de hindoes. Het is een lichtfeest, de overwinning van het goede over het kwade wordt gevierd. Het is ook een feest van bezinning om het kwaad in zichzelf te overwinnen.

II. GEBED

- a: **geheven armen, gebedsriemen, gebedsmantel**
- b: handen gevouwen, ogen dicht
- c: voorover op de knieën
- d: kleermakerszit

Bij de joden kun je zowel met de handen open ten hemel geheven staan, als meer wiegend. Ook de gebedsmantel is een teken dat iemand in gebed is.

II. GEBED

- a: geheven armen, gebedsriem, gebedsmantel
- b: **handen gevouwen, ogen dicht**
- c: voorover op de knieën
- d: kleermakerszit

Het vouwen van de handen en de ogen dicht drukken eerbied uit en wil voorkomen dat mensen tijdens het gebed worden afgeleid.

II. GEBED

- a: geheven armen, gebedsriem, gebedsmantel
- b: handen gevouwen, ogen dicht
- c: **voorover op de knieën**
- d: kleermakerszit

In de gebedshouding van de moslim is iets zichtbaar van de totale onderwerping aan God.

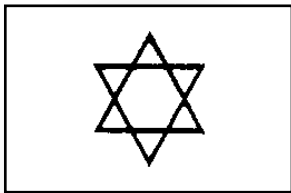
II. GEBED

- a: geheven armen, gebedsriem, gebedsmantel
- b: handen gevouwen, ogen dicht
- c: voorover op de knieën
- d: **kleermakerszit**

De 'kleermakerszit' bij hindoes is niet een algemene gebedshouding maar wel een opvallende. Gebed en meditatie liggen dicht bij elkaar.

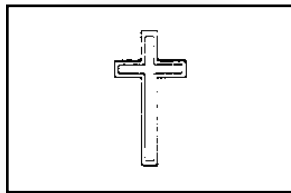
IV. SYMBOLEN

- a: **dauidster**
- b: kruis
- c: halve maan
- d: swastika

Zespuntige ster van twee elkaar gedeeltelijk bedekkende driehoeken. De Davidster is een oud symbool binnen het jodendom dat door Hitler werd gebruikt om joden apart te zetten en herkenbaar te maken.

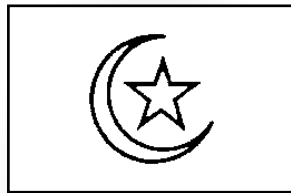
IV. SYMBOLEN

- a: davidster
- b: **kruis**
- c: halve maan
- d: swastika

Het christendom kent verschillende vormen van het kruis, elk met een eigen symboliek. Jezus werd aan het Latijnse kruis ter dood gebracht.

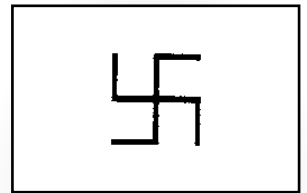
IV. SYMBOLEN

- a: davidster
- b: kruis
- c: **halve maan**
- d: swastika

Islam leidt mensen door het leven zoals de sterren en de maan reizigers door de woestijn leiden.

IV. SYMBOLEN

- a: davidster
- b: kruis
- c: halve maan
- d: **swastika**

De Swastika is een oud hindoe-symbool, dat in verschillende stromingen binnen het hindoeïsme nog veel wordt gebruikt. Het is een symbolische voorstelling van de zon.

VI. ETEN

Restaurant Rivka

Dagmenu € 15,00
Groentensoep
Kaasschotel* met asperges
Droomvía of appelgebak

*Indien u liever een vleesschotel heeft, is dat mogelijk. Als nagerecht krijgt u dan appelgebak (uit een van onze koshere keuken).

- a: **kosjer**
- b: alles
- c: halal
- d: geen rund

Joden hebben strenge spijswetten, die niet veel verschillen van die van moslims, zodat halal en kosjer eten dicht bij elkaar in de buurt komen.

VI. ETEN

Restaurant De Herberg

Dagmenu € 15,00
Ossestaartsoep
Varkenshaas met spruitjes
Yoghurtijs met busvruchten

Indien gewenst, kunt u dit dagmenu met andere gerechten aanvullen.

- a: kosjer
- b: **alles**
- c: halal
- d: geen rund

Christenen mogen gewoonlijk alles eten op grond van een tekst van Paulus, I Korinthe 10: 25vv., zolang je een ander er maar niet mee ergert.

VI. ETEN

Restaurant Mekka

Dagmenu € 15,00
Champignonsoep
Lamskoteletten* met gebakken groenten
Baklava

*Al het vlees dat wij serveren, komt van ritueel geslachte dieren. Uiteraard serveren wij geen gerechten met varkensvlees.

- a: kosjer
- b: alles
- c: **halal**
- d: geen rund

Moslims hebben strenge spijswetten, die niet veel verschillen van de joodse spijswetten, zodat halal en kosjer eten dicht bij elkaar in de buurt komen.

VI. ETEN

Restaurant Ganesh

Dagmenu € 15,00
Kippensoep
Falafel met salade
Roomijs met chocoladesaus

Indien u bijzondere wensen heeft, komen wij hier graag aan tegemoet, maar wij kunnen varsvlees omwille van ons geloof geen rundvlees serveren.

- a: kosjer
- b: alles
- c: halal
- d: **geen rund**

Hindoes zijn vaak, maar niet altijd, vegetarisch. Zo goed als altijd zullen ze zich van rundvlees onthouden omdat het rund heilig is.

VIII. BOEDDHISME

- a: **Boeddha**
- b: Monnik
- c: Pagode
- d: 8-voudig pad

Boeddha komt uit het hindoeïsme voort. Nadat hij de verlichting had gevonden, kreeg hij zijn eigen volgelingen. Zijn beeltenis is, hoe verscheiden ook, meestal direct herkenbaar.

VIII. BOEDDHISME

- a: Boeddha
- b: **Monnik**
- c: Pagode
- d: 8-voudig pad

Binnen het boeddhisme spelen monniken een grote rol. Ze zijn herkenbaar aan hun kaalgeschoren hoofd en speciale kledij.

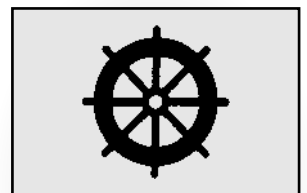
VIII. BOEDDHISME

- a: Boeddha
- b: Monnik
- c: **Pagode**
- d: 8-voudig pad

De tempels van het boeddhisme hebben dikwijls de vorm van een pagode.

VIII. BOEDDHISME

- a: Boeddha
- b: Monnik
- c: Pagode
- d: **8-voudig pad**

De belangrijkste samenvatting van de leer van Boeddha is het achtvoudig pad dat wordt gesymboliseerd door een wiel met acht spaken. Het pad dat ieder mens kan volgen om het lijden te overwinnen.